

Академічна доброчесність: законодавчі та нормативні вимоги

Ломачинська Ірина Миколаївна,
доктор філософських наук, професор

В Україні увага до проблематики академічної доброчесності виникла через задеклароване бажання долучитись до світових та європейських стандартів та як наслідок публічного викриття численних прикладів академічної недоброчесності. Забезпечення прозорості результатів наукової діяльності на рівні дотримання засад академічної чесності є частиною чіткої інституційної політики, підкріпленої бажанням запровадити нову модель і принципи академічної взаємодії.

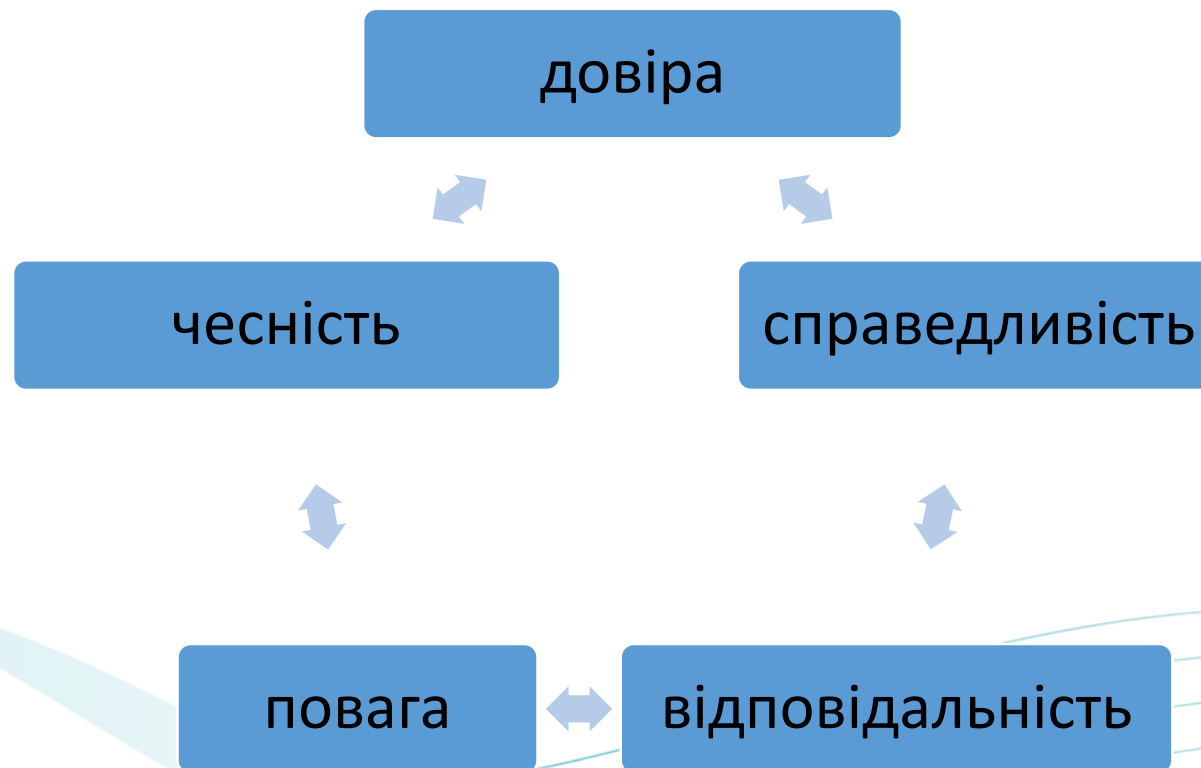

академічна доброчесність :

сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень
(стаття 42 Закону України «Про вищу освіту»)

Міжнародним Центром академічної доброчесності визначені п'ять ключових цінностей:

Основні положення Етичного кодексу:

Основною мотивацією діяльності вченого має бути прагнення до пізнання та бажання збагатити науку новими знаннями

Учений визнає міжнародні та національні правові норми щодо авторських прав

При публікації результатів дослідження, що проводилося групою вчених, всі, хто брав творчу участь у роботі, мають бути зазначеними як автори

Тільки реальний творчий внесок у наукову роботу може слугувати критерієм авторства

«Проект сприяння академічній доброчесності в Україні» :

Його мета – донести до університетської спільноти значення академічної доброчесності і наслідки недотримання її постулатів. Адже академічна доброчесність означає, що в процесі навчання та дослідницької роботи студенти, викладачі та науковці послуговуються, передусім, принципами чесної праці та навчання, що стане невід’ємною складовою нової академічної культури в українських вищих навчальних закладах та передумовою для успішного розвитку суспільства

дотримання
добросчесності
педагогічними
працівниками

педагогічними,
та

академічної
науково-
науковими

передбачає:

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

— надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

контроль за дотриманням академічної добросчесності здобувачами освіти

об'єктивне оцінювання результатів навчання

дотримання академічної
добросчесності здобувачами освіти передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації

Цитата:

короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні

(стаття 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права»)

Вимоги до цитування відповідно до Наказу МОН «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»:

якщо думка автора наводиться дослівно, то її необхідно взяти в лапки

якщо цитується великий уривок тексту, то він може не братися в лапки, натомість виділяється від решти тексту певним способом

допускається скорочення цитати, яке не веде до викривлення думки автора

допускається перефразування цитати, зміна словоформ або відмінків певних слів. У такому разі цитата в лапки не береться, але в квадратних дужках обов'язково ставиться посилання на джерело

у списку використаної літератури завжди потрібно вказувати навіть ті джерела, які використовувалися під час підготовки роботи та вивчення теми, навіть якщо прямих посилань або цитувань цих джерел у роботі немає

«Методичні рекомендації для закладів вищої освіти із підтримки принципів академічної доброчесності» :

Коли мотивація з'являється, наприклад, через зусилля адміністрації ЗВО у популяризації академічної доброчесності, викладачі мають, перш за все, вдосконалювати власну кваліфікацію у питаннях сучасного академічного письма. Зокрема, власним прикладом демонструвати на лекціях роботу з джерелами, посилатися на них, озвучувати першоджерела під час проведення навчального заняття, включати короткі завдання по роботі із якісними науковими джерелами до видів самостійної роботи студента

Дякую за увагу!